

1. Obiekt 326/1

Kościół rektorski p.w. św. Jana Chrzciciela

2. Czas powstania

XIV w.

3. Miejscowość

Gniezno

. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

ul. św. Jana

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo Poznańskie

gmina

Gniezno pow. Gnieźnieński

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Gnesen

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI. 1975 roku

województwo Poznańskie

powiat

Gniezno

8. Właściciel i jego adres

Archidiecezja Gnieźnieńska
ul. Łaskiego 7

9. Użytkownik i jego adres

Kościół rektorski p.w. św. Jana
Chrzciciela w Gnieźnie

10. Rejestr zabytków

Nr 1333/28

data

11. IX. 1951

465/1004/A

1/4

2. 10. 2009

autor zdjęć Włodzimierz Kowaliński i Bruno Cynalewski

data wykonania

miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu,

Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela pochodzi z XIV w. i został wybudowany na miejscu pierwotnego drewnianego kościołka dla sprowadzonych przez Przecławę kanonika gnieźnieńskiego Bożogrobców w 1179 r. Budowała go strzecha pracująca przy budowie katedry. Prezbiterium jest starsze z ok. poł. XIV w. nawa zaś z drugiej połowy XIV wieku. Na początku wieku XV na osi kościoła od strony zachodniej dobudowano wieżę, zwieńczoną hełmem z 2 poł. XVII w. Po kasacji zgromadzenia Bożogrobców w 1821 r. kościół przez pewien czas służył gminie ewangelickiej. Po odzyskaniu niepodległości był pod zarządem Franciszkanów. Obecnie jest kościołem rektorskim. Kościół w stylu gotyckim.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela usytuowany jest na północno-wschodniej stronie wzgórza Franciszkańskiego, orientowany, jednonawowy, z niższym i wyższym dwuprzęsłowym prezbiterium, zamkniętym dwubocznie. Murowany z cegły w układzie polskim. Od zachodu wieża na rzucie czworoboku, czterokondygnacyjna, zwieńczona barokowym hełmem z blachy miedzianej z 1666 roku. W jej przyziemiu jest zakrystia. Kościół oparty jest dwuuskokowymi skarpami. Okna ostrołukowe, we wieży w dwóch górnych kondygnacjach po trzy ostrołukowe blendy z których środkowe przeprute są bliźniaczymi oknami. W dolnej kondygnacji trzy niskie blendy zakończone półkoliście, a pod nimi okrągłe okienko. Portale do nawy: od strony południowej gotycki z profilowaną cegłą, od strony północnej z XVII wieku. Dachy dwuspadowe kryte dachówką. Do zachodniej części fasady i północnej części wieży przylega klasztor. We wnętrzu kościoła sklepienia krzyżowo-żebrowe, ozdobione rzędami rozetek, przęsła wydzielone żebrowymi jarzmami. Na zwornikach prezbiterium krzyż Bożogrobców i gładka tarcza herbowa. W nawie czteroprzęsłowej zworniki mają kształt gotyckich baldachimów. Wsporniki w prezbiterium w formie pięciobocznych ostrosłupów, w nawie bogato rzeźbione o figuralnej i zwierzęcej tematyce. Łuk tęczowy ostrołukowy. W ścianach prezbiterium we wnękach sedilia i wnęka ostrołukowa w ścianie południowej. W prezbiterium znajduje się polichromia z 3 poł. XIV wieku. Reszta wyposażenia nowoczesna. Ogrzewanie kumulacyjne założone w 1975 r. Instalacja elektryczna izolowana. Kościół podpiwniczony, obecnie zejścia do podziemi zostały zamurowane.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
4.489,5 m ³	575 m ²	sakralne	sakralne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W 1978 roku została przeprowadzona częściowa naprawa dachu

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan polichromii jest bardzo zły, uszkodzone są też niektóre elementy sztukatorskie.

Niezadawalający jest stan dachu po stronie południowej.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Pilne jest przeprowadzenie konserwacji polichromii w prezbiterium.

Uzupełnienie elementów sztukatorskich

Naprawa dachu po stronie południowej

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fototeka p. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu

22. Bibliografia

N. Pajzderski: O freskach średniowiecznych w kościele św. Jana w Gnieźnie - Sprawozd. P.A.U.X. 1921

N. Pajzderski: Konserwacja malowideł ściennych średniowiecznych w kościele św. Jana w Gnieźnie - Ochrona Zabytków Sztuki 1930 - 1.

N. Pajzderski: Kościół św. Jana w Gnieźnie i jego dekoracja z XIV wieku - Prace K.H.S. III 1923 r.

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce - pow. Gniezno I. S. PAN 1963 s. 63

A. Dubowski: Zabytkowe kościoły Wielkopolski - ks. św. Wojciecha s. 63

S. Karwowski: Gniezno rocz. TPN Poznań 1892 s. 141

Ks. T. Trzeciński: Przewodnik po pamiątkach Gniezna. ks. św. Wojciecha s. 102 i ns.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Barbara Dembińska

imię i nazwisko

data XII. 1987

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

1. miejscowość

2. obiekt/nazwa jak na karcie/

3. zawartość wkładki

Gniezno

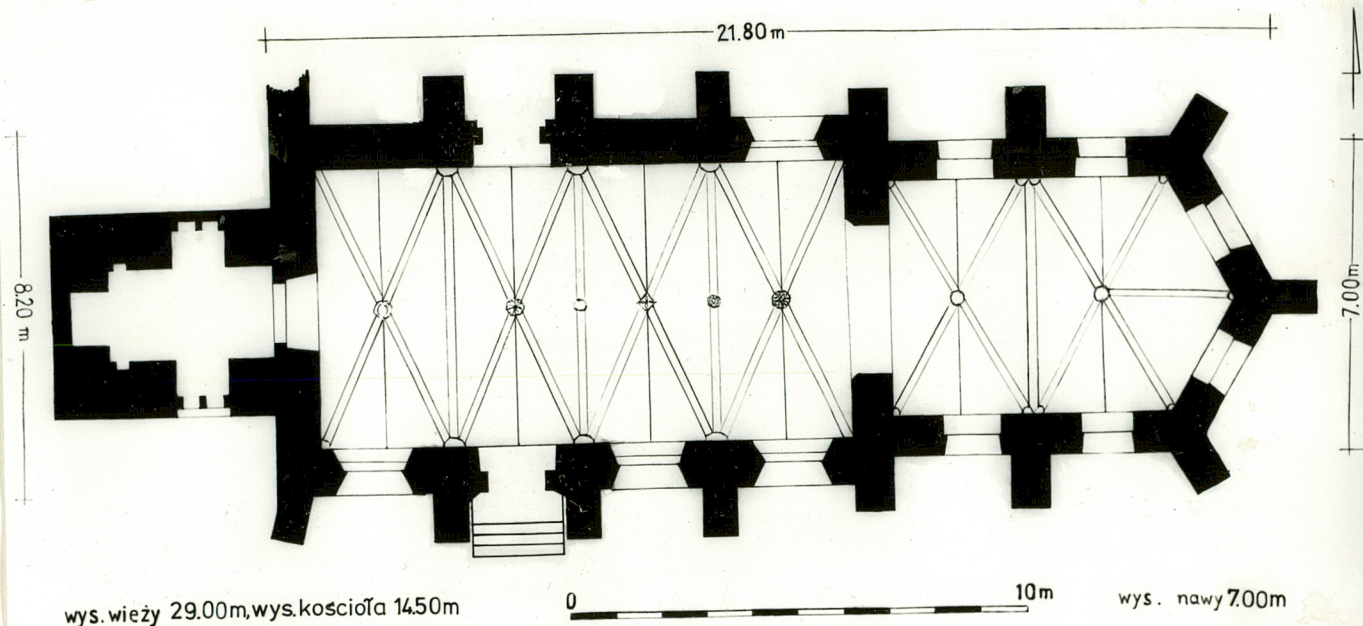
kościół rektorski p.w. św. Jana Chrzciciela

rzut plan sytuac. zdjęcia

SKALA 1:1000

ul. Głęboka

ul. św. Jana

GNIEZNO. KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. JANA

